

Olycksundersökning Nivå 3

Orsaks-, förlopps- och insatsutvärdering

Brand i byggnad

██████████ 2023-01-15, Örkelljunga

Uppdraget

Uppdraget innebär att utreda orsaken, förloppet och hur räddningstjänstens insats genomfördes. Uppdraget innebär också att återföra erfarenheterna till den operativa personalen, förebyggandeavdelningen, samt MSB.

Utförd av

Lars-Göran Bengtsson, (Biträdande Utredare: Tommy Rydén) RSNV, 2023-09-11

Anledningen till utredningen

Räddningstjänsten larmades till brand i byggnad på [REDACTED] den 15 jan 2023 ca 00:09:29. Vid framkomst möttes styrkorna av ett övertänt boningshus. Inriktningen blev därför att låta boningshuset brinna ner under kontrollerade former men att rädda den bil som stod vid carporten.

Man säkerställde också att carporten, som låg i angränsning till huset, inte skulle kunna börja brinna. Räddningstjänsten avslutades och polisen spärrade av tomten för teknisk undersökning, då det fanns misstankar om att det kunde finnas en avliden person kvar i boningshuset. I samband med den tekniska undersökningen påträffades kvarlevor av en person.

Larmade enheter

- 264- 1080 (Yttre befäl), RC Bårslöv (VB)
- 264- 6060, 6010 (FIP, Släckenhhet Örkelljunga)
- 264- 6160, 6110, 6140, (FIP, släck- och tankenhet Skånes Fagerhult)
- 267- 7040 (tankbil Markaryd)
- Restvärdesledare
- Ambulans
- Polis

Metod

Samtal har skett vid ett flertal tillfälle med den operativa personalen. Platsen besöktes tillsammans med polisens tekniker den 16 jan 2023.

Information inhämtad från

Operativ personal, händelserapport, SOS, Polis, anhöriga, ägare till fastigheten samt Restvärdesledare. Platsen har besökts av undertecknad tillsammans med Tommy Rydén (RSNV) samt polisen.

Avgränsningar

Ambulansens och polisens insats utvärderas inte.

För detaljer kring polisens hantering av ärendet vad gäller brottsmisstankar, hänvisas till polisen. Polisen har genomfört en teknisk undersökning. Obduktion av kroppen har genomförts vid rättsmedicinalverket.

Tidpunkterna i rapporten är ungefärliga tider och ska behandlas därefter.

1. Kortfattad beskrivning av händelsen

Larm inkommer till räddningstjänsten om brand i byggnad. När första enhet anländer till platsen är boningshuset helt övertänt och inriktningen blir att skydda den närliggande carporten samt att flytta den bil som står i angränsning till boningshuset. Då tidpunkten är runt kl. 24 på natten och det står en bil parkerad utanför boningshuset finns det tidigt misstankar om att det kan finnas någon person kvar i boningshuset.

Då boningshuset var helt övertänt när första släckenheter anlände till platsen fick det brinna ner under kontrollerade former, eftersom det inte fanns något liv att rädda. Man använder mycket lite vatten för att inte kontaminera marken. När räddningstjänsten avslutas spärrar polisen av tomten för att teknikerna ska få tillträde till platsen.

Dagen efter, den 16 januari, lokaliserar polisen kvarlevorna efter en person i samband med den tekniska undersökningen.

Figur 1 och 2, Boningshuset kort tid efter framkomst, vy från nordväst, vy från nordost.

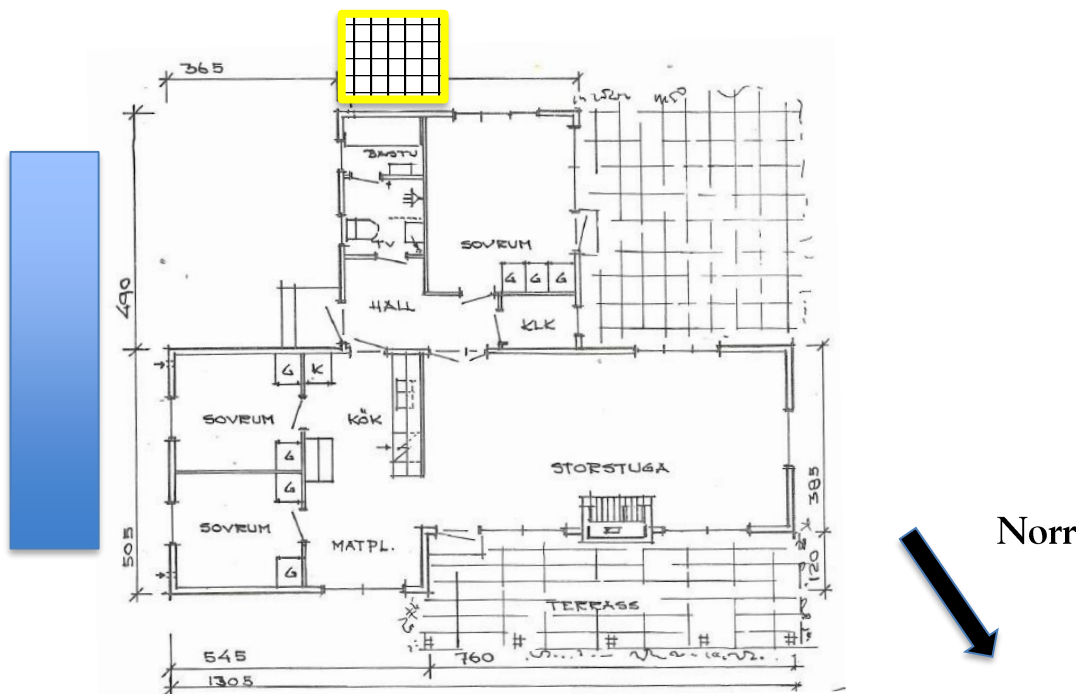
Objektsbeskrivning

Fastigheten ligger i Örkelljunga kommun. Det finns ett boningshus, en friliggande carport samt ett friliggande förråd.

Figur 3 och 4, Vy från Öst resp. nordost, blå ring markerar carport och röd ring markerar boningshus.

Boningshuset har torpargrund och väggarna har regelstomme med liggande träpanel på utsidan, isolering och beklädnadsskiva på insidan. Taket består av takpannor. Innertaket i boningshuset är till viss del träpanel.

Figur 5, Planritning, Carportens ungefärliga placering är markerad med blå fyrkant (ej skalenlig). Gul markering visar placering av överbyggnaden på altan (ej skalenlig).

2. Orsaksutredning

Platsen besöktes måndagen den 16 januari tillsammans med polisens tekniker. Då boningshuset är totalt nerbrunnet har det inte varit möjligt att genomföra någon detaljerad brandorsaksutredning. De första vittnesuppgifterna pekar dock på att branden sannolikt startade i den nordvästra delen av byggnaden, se figur 5. Det var här branden var som kraftigast när räddningstjänsten anlände. I samband med den tekniska undersökningen påträffades kvarlevorna av personen i området vid matplatsen/köket.

I den nordvästra delen av byggnaden finns eldstaden, som den boende enligt uppgift använde. Vid kontroll i sotningsregistret så är inte eldstaden godkänd för användning. För övrigt är det känt att den boende var rökare och enligt uppgift brukade den boende sova inne i storstugan.

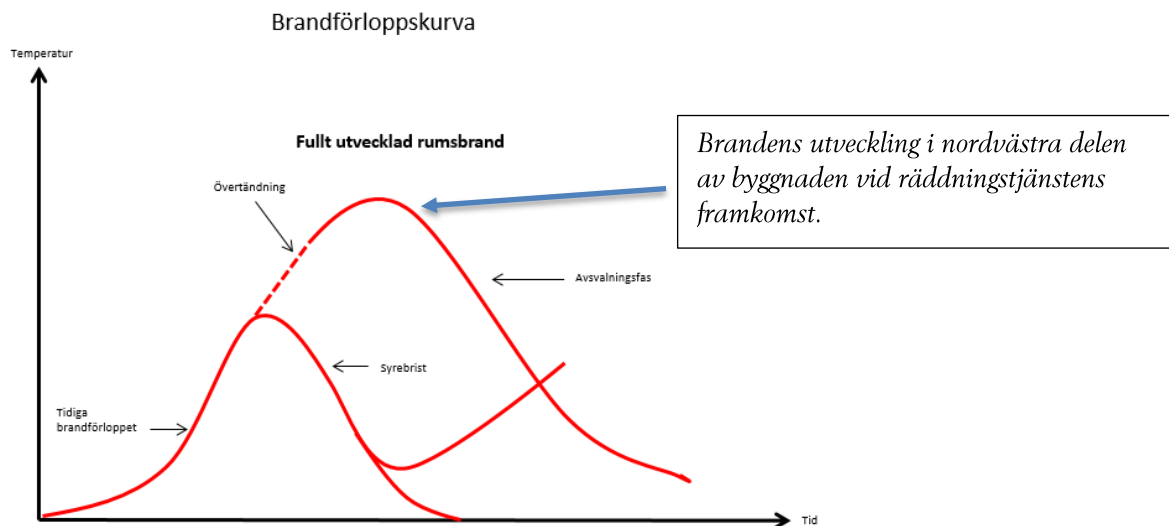
Andra möjliga brandstiftare är elfel eller levande ljus som den boende också enligt uppgift hade i bostaden. Då köksspisens bänkskiva befinner sig mer mitt i byggnaden är det mindre sannolikt att den har med brandstarten att göra. Det går inte heller att utesluta att branden skulle kunna vara anlagd, av den boende eller av någon utomstående.

Slutsatsen blir att brandorsaken får lämnas okänd.

3. Förloppsutredning

När räddningstjänsten anlände till platsen ca 00:23:10 var stora delar av boningshuset helt övertänt och inriktningen blev att skydda den angränsande carporten och att flytta undan bilen som stod intill bostaden.

Det har inte gått att fastställa i vilket rum branden startade men vid framkomst hade branden spridit sig mellan flera rum som helt involverades i branden och lågor slog ut genom taket då vissa takstolar ramlat in. Temperaturen vid sådana här övertända bränder överstiger väl 600 °C. Detta benämns fullt utvecklad brand och innebär att strålningsnivåerna är höga och sprider branden vidare till annat brännbart material.

Figur 6, RSNVs figur över brandförlopp, i den nordvästra delen av byggnaden

Det har inte gått att fastställa exakt tidpunkten för när branden startade. Larm inkom till SOS ca 00:07:57 och det är fullt möjligt att branden startat en viss tid innan detta.

Vittnesuppgifter beskriver att den boende använde eldstaden den aktuella kvällen då det rök ur skorstenen. Detta observerades efter kl. 18. Vid kl. 22-23 ringde den boende ett samtal, under detta samtal verkade allt vara som vanligt. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Sammanfattningsvis kan man säga att det är mycket oklart vad som egentligen inträffat den aktuella kvällen. Vidare spekulationer är ej meningsfulla.

Slutsatsen är att branden var fullt utvecklad när räddningstjänsten anlände till platsen. Vid vilken tidpunkt branden startade samt vad som inträffat på kvällen får lämnas helt öppet.

4. Insatsutvärdering

I nedanstående redogörelse är alla tider ca tider. Larm inkom till SOS 00:07:57. Larmet typades som brand i byggnad. Totalinfo gick ut till styrkorna som larmades till adressen 00:09:29.

Under framkörning framgår det att boningshuset till viss del är övertänt och FIP 6060 som är först på plats gör bedömningen att det inte finns något liv att rädda. Inriktningen meddelas ut över radion till ankommande styrkor. Styrkorna från Örkelljunga (6010) och Skånes Fagerhult (6160, 6110, 6140) anländer så gott som samtidigt och inriktningen för dem blir att skydda intilliggande carport samt att dra bort bilen så att den inte ska påverkas av strålningsvärmen.

Man skyddar också ett litet förråd som finns på tomten, presenningar som ligger på marken samt överbyggnaden som finns på altanen. Utgångspunkten är att använda så lite vatten som möjligt för att inte kontaminera marken med släckvatten.

Under släckningsarbetet observeras att det sprutar vatten på ett ställe inne i bostaden, man stänger av vattnet uppe vid pumphuset i närheten.

Samtidigt arbetar polisen med att kartlägga vem som är hemmahörande i boningshuset för att på så sätt konstatera om det finns risk för att någon av dem kan finnas kvar därinne. Polis och ambulans finns tidigt på platsen.

Kontakt tas med RVR ledare som meddelar att den boende saknar hemförsäkring och därför görs ingen insats från RVR.

Räddningstjänsten avslutas 01:30:00. Skånes Fagerhult kvarstannar för bevakning. Polis finns också kvar på platsen för att hantera avspärrningen.

När räddningstjänsten avslutas har polisen fortfarande inte kommit i kontakt med någon boende i huset, så man befarar att någon kan finnas kvar därinne. Dagen efter påträffas kvarlevorna av en person under den tekniska undersökningen.

5. Slutsatser

Efter att ha analyserat händelsen kan man konstatera att brandorsaken inte går att fastställa.

Branden var fullt utvecklad när räddningstjänsten anlände och boningshuset fick brinna ner under kontrollerade former, vilket innebar att den närliggande carporten skyddades och den närliggande bilen drogs bort från strålningsvärmen. Även ett litet förråd samt överbyggnaden av altanen skyddades från strålningsvärmen.

Insatsen genomfördes med tillräckliga resurser och ordergivningen var klar utifrån de rådande omständigheterna. Boningshuset fick brinna ner under kontrollerade former. Då sannolikheten är nästintill obefintlig att man ska kunna hitta någon person vid liv i denna miljö är det ett

rimligt beslut att låta boningshuset brinna ner. Om mycket släckvatten/skum används är det också risk för att tomten/marken blir kontaminerad, med risk för miljöskador.

6. Lärdomar

- Via inringaren kunde bildöverföring ske till SOS, på så sätt får man en tydlig lägesbild från platsen (sker via sms länk).
- Snabb och stark utlarmning till objektet
- Tydlig ordergivning vid uppstart av insats
- Lyft diskussion med MSB och polismyndigheten om taktisk inriktning då man misstänker att det kan finnas personer kvar i objektet för att om möjligt kunna säkra kvarlevorna på ett bättre sätt, se vidare diskussion nedan.

7. Diskussion

I Sverige har det sedan länge funnits en utgångspunkt att vid bränder där det inte anses finnas något liv att rädda ska man vara mycket återhållsamhet med släckmedel för att inte i onödan kontaminera miljön runt omkring.

Detta förhållningssätt används brett i Sverige. Inom RSNVs område har detta tillämpats och vid några fall, när man misstänkt att det kan finnas någon avliden person kvar i byggnaden, har detta lett till att kvarlevorna efter personer vid dödsbränder blivit svåra att identifiera.

I denna utredning kunde inte obduktionen ge svar på vare sig dödsorsak eller dödssätt. Obduktionen kunde inte ens peka i någon riktning. I vissa fall kan tom identifiering av en avliden personen bli problematisk. I slutändan påverkas anhöriga mycket negativt och i många fall där man kan misstänka att något allvarligt brott begåtts går värdefulla bevis i form av obduktionsresultat till spillo. Så var delvis fallet i denna brand.

Resonemanget gällande att inte kontaminera marken är också delvis haltande då det i flera fall, när man inte aktivt släckt för att undvika kontaminering har sedan objektet stått kvar i månader utan att saneras och regnet har bidragit till en negativ miljöpåverkan.

Slutsatserna från denna rapport kommer därför att framföras till MSB för att öppna upp för en förändring om förhållningssätt vid denna typ av bränder.

8. Slutord

Ett stort tack till all operativ personal för deras vilja att utreda denna händelse på bästa sätt. Anhöriga och ägarna till fastigheten har också förtjänstfullt bidragit till utredningen.

Slutsatserna från denna händelse kommer att skickas till MSB för att, om möjligt, bidra till att bättre kunskap runt liknande händelser.

Dokumentationen runt händelsen har skett på ett föredömligt sätt av RSNVs personal, där framför allt bildmaterial har ett stort värde för olycksutredarna.